

Mötesanteckning Ledningsrådet för hjälpmedel, 2025-06-05

Tid: Kl. 13:00 – 15:30

Plats: Digitalt via Teams

Närvarande

VGK	Maria Ljung	Göteborgsregionens Kommunalförbund
	Helene Nordling	Sjuhärads Kommunalförbund
	Valon Hetemi	Göteborgs Stad
VGR	Katarina Edlund	Habilitering & Hälsa
	Charlotte Widell	Sjukhus
	Carina Helgesson	Regionhälsan och Närhälsan
Ordförande	Magnus Kronvall	VGR, Koncernkontoret
Vice ordförande	Maria Olsson	VästKom, strateg
Försörjare	Erica Cedervret Nilsson	Områdeschef Hjälpmedelscentralen
Förhinder	Camilla Nilsson	Privat regional primärvård
	Anna Andersson	Fyrbodals Kommunalförbund
	Sverker Andersson	Skaraborgs Kommunalförbund
	Lena Ludvigsson	Skaraborgs kommunalförbund (adj. socialtjänst)
Vakant	VGR	Sjukhus
Inbjudna	Kim Engwall	Samverkansfunktionen (4a, 4g)
	Jessica Lagervall Wirén	Projektledare VGR (4a)
	Piotr Gabrys	Samverkansfunktionen (4b, 4g)
	Ann Selberg	Koncerninköp (4e)
	Valter Ceraolo	Koncerninköp (4e)
	Harriet Stjärneborn	Försörjningsförvaltningen (4f)
Samverkans- funktionen	Henric Wichmann, administrativt stöd och Anette Alfredsson, sekreterare	

1. Godkännande av dagordning och föregående anteckningar

- a) Magnus Kronvall hälsar alla välkomna till dagens möte, särskilt till Valon Hetemi som är ny representant för Göteborgs Stad. Samtliga närvarande presenterar sig.

Dagordningen fastställs.

- b) Föregående mötesanteckning godkänns och publiceras på Ledningsrådet för hjälpmedels webbsida på Hjälpmedel i Västra Götaland.

2. Terialrapport

Föredragande: Erica Cedervret Nilsson

Försörjningsförvaltningen har tagit fram två rapporter för tertial 1 2025, en för Läkemedelsnära produkter och en för Hjälpmedelscentralen, som funnits tillgängliga inför mötet.

Erica inleder med att sammanfatta tertialrapporten för Läkemedelsnära produkter. Under det första tertialet så har fokus varit att etablera det nya området, Område Lager & Distribution, som startade 2025-01-01. En konsekvens av den genomförda organisationsförändringen är att processägarskapet för LMN-processen flyttats till områdeschefen för Hjälpmedelscentralen.

Leveransgraden (leverans inom fyra ledtidsdagar) för läkemedelsnära produkter ligger något under verksamhetens mål på 98 % under första tertialet. Orsaken till detta är framför allt fortsatta utmaningar med försenade leveranser och restnoterade produkter från flera leverantörer inom produktområde nutrition och inkontinens. Telefontillgängligheten närmar sig målet, att 80 % besvaras inom 5 minuter. Antalet digitala beställningar via 1177.se har ökat med cirka 5 % jämfört med samma tid föregående år.

Inom såväl *Samarbetsavtal för försörjning av personliga hjälpmedel* och *Överenskommelsen för personligt förskrivna medicintekniska produkter inom VGR* (medicinsk behandling) har Hjälpmedelscentralens leveranssäkerhet varit stabil och nära avtalad nivå på 98 %. Förskrivare bokar nu själva konsultationstid (förväntanssamtal) via webben. Utfallet visar på att antalet tillgängliga bokningsbara tider tillgodoser behovet. Under hösten 2025 startar ett projekt för att utforska möjligheten med 3D-printing för att skapa specialanpassade produkter.

Hjälpmedelscentralens interna mål för avhjälpande underhåll är att 93 % slutförs inom 10 vardagar, vilket inte uppnås för alla fyra månader. Måluppfyllelsen för akut avhjälpande underhåll har under hela perioden överstigit det internt uppsatta målet på 96 %.

Ställningstagande: Ledningsrådet tackar för informationen och ser positivt på att även fortsatt få ut hela materialet innan möte och att en sammanfattning ges under mötet.

3. Beslutsärenden

Inga aktuella ärenden detta möte.

4. Information och dialog

a) Rapport från arbetet digitala hjälpmedel

Föredragande: Kim Engwall och Jessica Lagervall Wirén

Kim sammanfattar vad som är aktuellt och på gång utifrån underlag som funnits tillgängligt inför mötet.

- Ca 2 700 digitala hjälpmedel finns hos patient just nu.
- Upphandlingen av mobila trygghetslarm är färdig. Fyra kommuner är med i piloten. Mobila trygghetslarm kommer bli tillgängliga att beställa från 1 juni. Ett erfarenhetsutbyte kommer att genomföras efter sommaren.
- Upphandling av digital tillsyn är färdig. Piloten kommer starta efter sommaren och möjlighet för övriga kommuner att beställa hjälpmedlet planeras till 1 oktober.
- Upphandlingen av Digitala lås pågår och är nu i slutskedet. Planerad tilldelning är innan sommaren och möjlighet för kommunerna att beställa från 1 september. En mindre pilot kommer genomföras med en kommun. 15 kommuner är med i den gemensamma upphandlingen.

- Digitala hembesök har preliminär start för upphandling våren 2026.
- Arbete pågår gällande hantering av beställningar i webSesam för socialtjänsten.

Samverkansavtalet för digitala hjälpmedel löper ut 2025-06-30. Det finns reglerat i samverkansavtalet att eventuella finansiella medel som återstår då ska i första hand återinvesteras i det gemensamma samarbetet för digitala hjälpmedel. Hur ekonomin ska hanteras kommer att diskuteras i styrgruppen.

Jessica beskriver problematiken kring nuvarande resursbrister för arbetet med länsgemensam teknisk plattform, både från VGR och från kommunsidan. Resurser som efterfrågas är projektledare (kommun, ansvarig datahantering/produktägare/informationsägare, samordnare informationssäkerhet och lösningsarkitekt. Om erforderliga resurser tillsätts kan det eventuellt bli möjligt med tilldelning Q1 2026.

Ställningstagande: Ledningsrådet tackar för informationen.

Fortsatt hantering: Ärendet återkommer på nästa möte.

b) Statusrapport upphandling nytt försörjningssystem och beställargränssnitt

Föredragande: Piotr Gabrys

Lägesinformation ges om upphandlingen av försörjningssystem och beställningsportal för hjälpmedel och beställningsportal för läkemedelsnära produkter. Anbudstiden för beställningsportalerna förlängdes till den 4 juni på grund av många frågor från leverantörerna. Leverantörsdialog planeras fram till oktober.

Arbetsgruppen för beställarportalen, där vård och omsorgsgivarna är representerade, planeras delta i designfasen, sannolikt efter oktober.

Arbetsgruppen för framtida organisation har bland annat arbetat med ett reviderat förslag till Specifikation gällande IT-stöd, kopplat till befintliga avtal, som ska gälla för båda beställningsportalerna. Möten med Försörjningsförvaltningen hålls för dialog om utformningen av supportorganisationen.

Ställningstagande: Ledningsrådet tackar för informationen.

Fortsatt hantering: Ärendet återkommer på nästa möte.

c) Läkemedelsautomat, uppföljning

Föredragande: Anette Alfredsson

Vid förra mötet gavs information om medicindosett och de olika typerna av läkemedelsautomat, samt statistik över antal förskrivningar och hur dessa fördelas mellan VGR och kommunerna. Ledningsrådet önskade då även få uppdaterad information innehållande aktuella funktioner hos läkemedelsautomater samt kostnadsöversikt.

Information ges utifrån underlag som har funnits tillgängligt inför mötet.

En läkemedelsautomat är ett typ av minnesstöd som kan användas för att bistå patienter med nedsatt minnesfunktion i att hantera mediciner och förskrivning sker inom ramen för *Samarbetsavtal för försörjning av personliga hjälpmedel*, då kostnadsansvaret är delat mellan VGR och kommun beroende på vilken huvudman som har hälso- och sjukvårdsansvar.

Baserat på patientens behov och förmågor kan olika typer av produkter/ tjänster vara lämpliga. Det finns två leverantörer som tillsammans erbjuder tre olika modeller, var av två är med administrationstjänst som innebär larmfunktion med larmkedja till personal. En av modellerna har plats för två dosrullar och låser in doser som inte tagits. Mer information finns på sidan för [Erfarenhetsutbyte och stödmaterial kring hjälpmedel på webbplatsen Hjälpmedel i Västra Götaland](#) och i [sortimentsöversikten på Hjälpmedelscentralens webbplats](#).

Det sker en stadig ökning av antalet registrerade produkter hos patient, framför allt på kommunsidan. I april hade 31 kommuner någon av läkemedelsautomaterna förskrivna, i maj var det 35 kommuner. Man kan fortfarande se en diskrepans mellan antal förskrivna och antal som kommun betalar för. Tidigare identifierat problem med att byte inte alltid sker till rätt betalare vid beställning i webSesam kvarstår.

Ledningsrådet för dialog om behov av ytterligare informationsinsatser för att få vårdgivare att hantera betalningsansvar för hjälpmedel på rätt sätt. Hittills har Primärvårdens hjälpmedelsenhet kontaktat aktuella kommunala förskrivare vid upptäckta felaktigheter kring läkemedelsautomater, vilket inte är hållbart i längden. Andra insatser krävs för att få till en korrekt fakturering.

Ställningstagande: Ledningsrådet tackar för informationen.

Fortsatt hantering: Ledningsrådets kommunala representanter tar med sig frågan om hur information om betalningsansvar kan spridas via chefer, för att få en ökad följsamhet till rutiner för betalningsansvar hos förskrivande verksamheter.

Ledningsrådet önskar få uppdaterad statistik på motsvarande sätt som idag, senare i höst.

d) Jävsdeklaration inom samarbetsorganisationen

Föredragande: Anette Alfredsson

På förra mötet fick samverkansfunktionen i uppdrag att titta närmare på jävsfrågan och återkomma med förslag på hantering. Information ges utifrån underlag som funnits tillgängligt inför mötet.

Samverkansfunktionen har gjort en första analys och sammanställning över hur stor påverkan de olika grupperna inom samarbetsorganisationen för hjälpmedel skulle kunna ha på de beslut som fattas, om grupperna kan göra nytta eller skada för ett beslut och om eventuellt jäv kan rubba förtroendet för beslutet.

Ledningsrådet lyfter fram att risknivån för jäv kan vara den samma för ledningsrådet och för de beredningsgrupper som hanterar sortiments- och upphandlingsfrågor. Instämmer i att risken för jäv i övriga grupper är relativt låg inom samarbetsorganisationen.

Ställningstagande: Ledningsrådet tackar för informationen och ser positivt på att en rutin tas fram, som är anpassad till samarbetsorganisationen för hjälpmedel.

Fortsatt hantering: Samverkansfunktionen fortsätter arbetet med att ta fram en jävsrutin som kan hanteras i samband med beslut om de nya uppdragshandlingarna.

e) Kategoristrategiplan inom diabetesområdet

Föredragande: Ann Selberg och Valter Ceraolo

På förra mötet gavs en presentation av genomförd benchmarking inom diabetesområdet. Idag presenteras kategoristrategiplan för insulinpump och kontinuerlig glukosmätning, utifrån arbetsmaterial som funnits tillgängligt inför mötet.

Ställningstagande: Ledningsrådet tackar för informationen.

Fortsatt hantering: Fortsatt arbete för att öka kostnadseffektiv förskrivning planeras. Ledningsrådets regionala representanter är villiga att delta i den fortsatta dialogen om hur man kan inkludera förskrivande verksamheter.

f) Förskrivnings- och förbrukningsmönster sensorbaserad glukosmätning diabetes

Föredragande: Harriet Stjärneborn

Information ges utifrån arbetsmaterial som funnits tillgängligt inför mötet. I samband med den översyn som genomfördes 2023–2024 gällande ekonomi i balans i VGR, har vårdgivare haft önskemål om en översyn gällande användningen av diabetesprodukter, med fokus på den sensorbaserade glukosmätningen.

Kostnaderna för sensorbaserad glukosmätning har ökat kraftigt under senare år. Harriet presenterar förskrivning/förbrukningsmönster där utgångspunkten för analysen varit att undersöka om det haft betydelse för kostnadsökningen. Genomgång har gjorts av produkter med garanterad livslängd. Skälen till att merförskrivning/förbrukning sker är många, bland annat att patient inte alltid reklamerar när en produkt slutar fungera inom garantitiden eller på grund av regler kring reklamationer.

Många vårdgivare/vårdtagare har god kontroll och kunskap, vilket innebär att förbrukning av olika typer av avancerad teknik som är kostnadsdrivande hanteras på ett bra sätt, men det är också viktigt att förstå att när det inte är fallet så driver det kostnader. Slutsatsen är att merförbrukning existerar, men att det med olika typer av insatser troligen går att minska kostnadsökningens omfattning.

Regional representant påpekar vikten av att jobba för att förenkla reklamerationsprocesser och att VGR bör ges möjlighet att samarbeta med leverantörer gällande detta. Frågor ställs kring förtroendeförskrivning inom kommunal verksamhet, vilket bör analyseras.

Ställningstagande: Ledningsrådet tackar för informationen.

Fortsatt hantering: Dagens information bör delas med Samordningsråd barn och Samordningsråd internmedicin.

Samverkansfunktionen får uppdrag att tillsammans med Försörjningsförvaltningen analysera förekomst och utveckling av kommunal förtroendeförskrivning av diabetesprodukter. Återrapporteras till Ledningsrådet för hjälpmedel.

g) Uppföljning av handlingsplan för utveckling av samarbetsorganisationen

Föredragande: Henric Wichmann och Maria Olsson

Förslag till beredningsorganisation inom samarbetsorganisationen

Henric informerar utifrån underlag som funnits tillgängligt inför mötet.

Utifrån den handlingsplan som ledningsrådet fastställt har samverkansfunktionen tagit fram två förslag på organisation och tillhörande uppdragsbeskrivningar för beredningsorganisationen:

Alternativ A: Låta organisationen kvarstå gällande grupperingar, men med vissa justeringar i ansvar och mandat.

Alternativ B: Beredningsgrupp LMN (Läkemedelsnära produkter) upphör som egen gruppering, och LMN-frågor hanteras i andra grupper (Handbok och sortiment hälso- och sjukvård, Avtal och överenskommelse samt IT-stöd).

Gällande beredningsgrupp Ekonomi är förslaget, i båda alternativen, att göra om den till ett arbetsutskott till Ledningsrådet.

Samverkansfunktionen önskar vägledning för det fortsatta arbetet kring vilket av alternativen som ledningsrådet anser ska jobbas vidare med.

Inför mötet har representanter från respektive huvudmän (VGR och kommuner) var för sig samrått. Samstämmighet råder kring att det finns fördelar med båda alternativen, men också att det finns risker med att slå ihop beredningsgrupper. På pappret kan alternativ B se ut som en effektivisering, men det kräver andra resurser än idag. Det kan till exempel bli svårt att tillgodose kompetens och få fungerande nätverk. De flesta är dessutom nöjda med dagens organisation.

Enkät till ledningsrådet gällande uppdrag och ansvar

I arbetet med översynen av samarbetsorganisationen har information om befintliga arbetssätt samlats in, bland annat genom en enkät till ledningsrådets representanter. Syftet var att ge feedback på om ledningsrådets uppdrag är tydligt, samt identifiera utmaningar och framgångsfaktorer kopplade till gruppens uppdrag och ansvar.

Enkäten besvarades av nio representanter, fyra från VGR och fem från kommun. Av resultatet framgår att samtliga som svarat tycker att nuvarande uppdrag är tydligt. Sju uppger att de har utarbetade kanaler för avstämning och förankring. Utmaningar som ses är bland annat att skapa fungerande nätverk, att representera flera förvaltningar, att kunna lägga tillräckligt med tid för inläsning och förankring samt att alla platser inte är bemannade. Som exempel på framgångsfaktorer nämns bred förankring i både region och kommun, välfungerande nätverk, öppenhet, transparens, god dialog samt stöd från samverkansfunktionen.

Målstyrning

Presidiet har haft en dialog utifrån dagens styrning och mål som finns beskrivet i nuvarande avtal och överenskommelser. Det finns därför viss tveksamhet till om det behövs ytterligare målstyrning. Dialog kommer fortsätta under hösten.

Ställningstagande: Ledningsrådet tackar för informationen och förordar ett fortsatt arbete utifrån organisering enligt alternativ A.

Fortsatt hantering:

- Samverkansfunktionen skickar ut förslag på uppdragshandlingar till alla representanter i beredningsgrupperna, utifrån alternativ A.
- Samverkansfunktionen fortsätter pågående arbete med uppdragshandlingar för ledningsrådet, hjälpmedelsforum och samverkansfunktionen.

5. Ärenden utan föredragning

a) Uppföljning av regional webbaserad förskrivarutbildning

En första uppföljning har gjorts av den nya regionala förskrivarutbildningen i Lärportalen, som 22 januari 2025 ersatte de tre tidigare (Hjälpmedel för rörelse, kommunikation och information samt antidecubitus, Hjälpmedel vid medicinsk behandling och Läkemedelsnära produkter).

Samverkansfunktionen har genomfört en uppföljning från start till 8 maj som visar att fler har genomfört utbildningen på denna korta period än totalt för alla 3 tidigare utbildningar för hela 2024. Enligt utvärderingen är utbildningen användbar för deltagarna i deras arbete och innehållet stämmer väl överens med beskrivningen om utbildningen. En del inkomna förslag/synpunkter har åtgärdats, en del är inte möjliga att göra i systemet och andra sparas till nästa uppföljning som är planerad att genomföras 2026.

Ställningstagande: Ledningsrådet tackar för informationen.

b) Plan för utvärdering av två samarbetsavtal inom hälso- och sjukvård

Det finns idag två samarbetsavtal mellan Västra Götalandsregionen (VGR) och länets 49 kommuner. Dessa är *Samarbetsavtal för försörjning av personliga hjälpmedel* som gäller från 2017-10-01 och *Samarbetsavtal för försörjning av nutritionsprodukter och förbrukningsartiklar för blås- och tarmdysfunktion* från 2018-05-01.

Samverkansfunktionen har för avsikt att under hösten 2025 genomföra en utvärdering som omfattar båda samarbetsavtalen i syfte att få kunskap om hur vårdgivare upplever att avtalen tillgodoser behovet av hjälpmedel och förbrukningsartiklar, samt främjar en god och nära vård.

Ställningstagande: Ledningsrådet tackar för informationen och ger medskick om att utvärderingen även bör omfatta ett framåtriktat perspektiv, bland annat gällande leveranssäkerhet.

c) Återkoppling efter borttagande av skapa uttagfunktionen i SesamLMN

Efter ställningstagande i beredningsgrupp LMN och beslut i ledningsrådet togs funktionen att skapa uttag i Sesam LMN bort för regionala förskrivare den 1 mars 2025. Patienten själv eller närstående kan som tidigare skapa uttag genom 1177 eller kontakt med LMN:s kundtjänst. Möjligheten för förskrivare att i nödfall hjälpa patienten att skapa uttag genom att ringa till LMN:s kundtjänst finns kvar.

De första månaderna efter förändringen ses en trend mot att antalet returnerade beställningar minskar. Som förväntat var det initialt något fler förskrivare som ringt till kundtjänst för att skapa uttag åt patienter men vid senaste mätningen hade även detta minskat. Antalet förskrivare som kontaktat kundtjänst för att skapa uttag understiger vida de uttag som förskrivare tidigare genomförde direkt i sesam LMN varpå syftet har uppnåtts.

I samband med genomförandet av förändringen har några förskrivare/verksamheter hört av sig till Försörjningsförvaltningen (LMN) och uttryckt besvikelse över beslutet. Sett till det totala antalet förskrivare är det endast ett fåtal som hört av sig.

Ställningstagande: Ledningsrådet tackar för informationen.

d) Verksamhetsanalys sondmatningstillbehör

Regionen har kostnadsansvar för sondmatningstillbehör som är helt subventionerade för patienterna. Upphandling planeras och verksamhetsanalys inför upphandling har presenterats för beredningsgrupp LMN. Nutritionsprodukter kommer upphandlas separat i en senare upphandling.

I den strategi som föreslås för upphandlingen ses inga förändringar som innebär betydande kostnadsförändringar utöver de prisjusteringar som marknadsutvecklingen i stort för med sig.

Ställningstagande: Ledningsrådet tackar för informationen.

6. Ärenden till och från Samrådsorganet (SRO)

a) Information till SRO

Inget aktuellt från dagens möte. Nästa möte då hjälpmedelsfrågor kommer finnas på agendan är 13 november.

Uppdaterad uppdragshandling för Ledningsrådet för hjälpmedel förväntas kunna hanteras i SRO 13 november alternativt första mötet 2026.

b) Information från SRO

Inget aktuellt.

7. Övriga frågor

a) Höstens mötesformer

Presidiet föreslår att mötet 23 oktober genomförs som ett fysiskt möte centralt i Göteborg

b) Utvärdering av dagens möte och vårens arbete

- Bra underlag och återkopplingar
- Mycket information att ta in idag
- Mycket att läsa in
- Bra dialoger
- Generellt bra möten, förberedda presentationer
- Önskemål lämnas om att beredningsgrupperna kan ha sina möten i god tid innan ledningsrådets möten, vilket har varit en ambition men är svårt att få till bland annat för att de olika beredningsgrupperna har olika mötesfrekvens.

8. Kommande möte

Magnus tackar för idag och önskar alla en riktigt trevlig sommar.

Nästa möte är 11 september kl. 09:00 – 12:00.